

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7Csp/99/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122205964
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8122205964.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

7Csp/99/2022

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so Mýtna 48, 811 07 Bratislava proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. E. X, XXX XX F., v spore o zaplatenie 427,35 Eur s prísl., takto

rozhodol:

7Csp/99/2022

I. Súd z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie sumy 90 Eur s príslušenstvom a sumy 87,48 Eur v časti zaplatenia nákladov na vymáhanie pohľadávok.

II. Vo zvyšnej vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcu z a m i e t a.

III. Žalobca n e m á nárok na náhradu trov konania a žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

7Csp/99/2022

1. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/99/2022-50 zo dňa 21.11.2022 súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 427,35 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy odo dňa 29.11.2019 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% vo vzťahu k žalovanému. Súd bol toho názoru, že zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 24.04.2019 spĺňa všetky obligatórne stanovené náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 Zákona číslo 129/2010 Z.z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Nárok žalobcu rovnako nie je ani čiastočne premlčaným, pričom veriteľ dodržal postup podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Súd vyhodnotil, že aj bonita zo strany žalobcu ako veriteľa bola skúmaná v súlade s § 7 a § 11 ods. 2 Zákona číslo 129/2010 Z.z.

2. Uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 20CoCsp/11/2023-91 zo dňa 29.06.2023 odvolací súd pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu G. H. B., I. vstúpil žalobca Intrum Slovakia s.r.o. Zároveň bol zrušený rozsudok súdu 1. inštancie a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolačný súd uviedol, že z vykonaného dokazovania sa zatiaľ javí, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch a tieto svoje povinnosti hrubo porušil, keď riadne neskúmal výdavky žalovaného vrátane bežných výdavkov súvisiacich s domácnosťou, čím sú podľa názoru odvolacieho súdu naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 prvá a druhá veta Zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. neplatnosť jednorazového splatenia spotrebiteľského úveru a že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň odvolací súd uložil súdu 1. inštancie zaoberať sa otázkou vecnej legitímácie a preskúmať, či bol dodržaný postup podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, kde predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je nepretržite napriek výzve po dobu 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis inštitútom cessie.

3. Súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vec opätovne prejednal, vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav:

4. Dňa 24.04.2019 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom podpísaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 450,05 Eur, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach v počte 17, vo výške 30 Eur, pri fixnej ročnej úrokovej sadzbe 19,36%. V zmysle článku 10., bod 10.2. zmluvy, banka je oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok úveru žiadať od klienta zaplatenie celej pohľadávky pred dátumom konečnej splatnosti úveru, ktorá sa stane okamžite splatnou, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace, a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

5. Predžalobnou upomienkou zo dňa 26.09.2019 bol žalovaný upozornený na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 90 Eur, bol zároveň upozornený, že ak do 05.11.2019 nedôjde k úhrade tejto splatnej splátky, veriteľ pristúpi k zosplateniu úveru.

6. Listom zo dňa 23.11.2019 veriteľ úver zosplatil a vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 427,41 Eur.

7. Z prehľadu splátok a úhrad mal súd za preukázané, že žalovaný poukázal žalobcovi sumu vo výške 60 Eur. Z Notárskej zápisnice číslo J. XXXX/XXXX, J. XXXXX/XXXX zo dňa 11.12.2017 mal súd za preukázané zlúčenie obchodných spoločností Consumer Finance Holding a.s. so spoločnosťami VÚB leasing a.s. a VÚB a.s., ktoré sa stali jej univerzálnymi právnymi nástupcami.

8. Súd vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby súdu predložil všetky listiny, ktorými veriteľ overoval bonitu dlžníka ako žalovaného pri poskytovaní úveru. Právny zástupca žalobcu vo svojom písomnom podaní súdu predložil dopyt do Sociálnej poisťovne, ktorým overil deklarovaný príjem žalovaného a rovnako súdu predložil výpis z úverového registra, z ktorého vyplývajú mesačné finančné výdavky žalovaného vo výške 0 Eur.

9. Žalovaný na pojednávaní dňa 11.10.2023 na otázku súdu, aby popísal proces uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.04.2019 s veriteľom, to znamená, či ho veriteľ vyzýval, aby oznámil počet vyživovacích povinností, koľko má detí, aké sú jeho mesačné finančné výdavky, uviedol, že pokiaľ uzatváral zmluvu o spotrebiteľskom úvere v apríli 2019, bral domáci spotrebič Samsung. Veriteľ sa pýtal, koľko má deti a on uviedol, že má jednu dcéru. Manželka bola s ňou na materskej dovolenke, žalovaný bol zamestnaný v spoločnosti Frost. Na otázku súdu na žalovaného, prečo je potom v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedený počet vyživovacích povinností a detí 0, žalovaný uviedol, že to povedať nevie, uviedol, že veriteľovi uviedol pri uzatváraní zmluvného vzťahu, že má jednu dcéru. Na výdavky sa veriteľ nepýtal. S manželkou a dieťaťom bývali u jeho mamy, zarábala približne 550 Eur v čistom a polovicu tejto sumy odovzdával mame, keďže spolu bývali. Ona platila nájom a platila aj stravu. Žalovaný ďalej uviedol, že netelefonoval, nemal výdavky spojené s telefónom. V roku 2020 nepracoval, v roku 2021 získal byt Na Starej tehelni, mal v tom čase už 3 deti, platil 300 Eur nájom, plyn a elektrinu a zabezpečoval stravu a výživu pre svoje maloleté deti.

10. Súd v zmysle záverov Uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 20Csp/16/2023 zo dňa 29.06.2023 vyzval právneho zástupcu žalobcu, aby súdu predložil všetky listiny, ktoré preukazujú dodržanie postupu a podmienok postúpenia pohľadávky, ktoré je upravené v zákonom ustanovení § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Právny zástupca žalobcu v písomnom podaní, ktoré bolo súdu doručené dňa 09.10.2023 vzal svoj žalobný návrh späť v časti o zaplatenie sumy 90 Eur z dôvodu, že žalovaný dňa 29.09.2022 zaplatil žalobcovi sumu 10 Eur a ďalej platbami zo dňa 17.10.2022, 15.11.2022, 20.12.2022 a 16.01.2023 uhradil žalobcovi po 20 Eur, spolu sumu 80 Eur. Rovnako žalobca vzal svoj žalobný návrh späť v časti o zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky v sume 87,48 Eur, v tejto časti navrhoval konanie zastaviť. Požadoval, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 337,35 Eur s prislúšenstvom. Vo vzťahu preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách žalobca uviedol, že zosplatenie úveru bolo dohodnuté v článku 10, bod 10.2. zmluvy. Žalobca je toho názoru, že nijakým výkladom ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť záver, že zákonodarca vyžaduje dva úkony pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, a to výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín. Takýto výklad predmetného ustanovenia je podľa názoru žalobcu príliš extenzívny, pretože cieľom zákonodarcu bolo v prvom rade, aby bol dlžník preukázateľne upozornený na možnosť predčasného zosplatenia úveru a toto upozornenie sa dostalo do jeho dispozičnej sféry. Zmluvné strany na znak prejavenej vôle zmluvu spolu so zmluvnými podmienkami opatrili svojimi podpismi. Nakoľko bol žalovaný preukázateľne v omeškaní viac ako 90 dní v zmysle ustanovení zmluvy a zmluvných podmienok, bol žalovaný formou predžalobnej upomienky zo dňa 26.09.2019 upozornený na možnosť splatenia pohľadávky v celosti. Keďže u žalovaného nedošlo k náprave finančnej disciplíny, právny predchodca žalobcu pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru dňom 19.11.2019. Pre neplnenie si zmluvných záväzkov bola pohľadávka následne v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách legitímne postúpená na nového veriteľa spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o. Zároveň žalobca poukazuje na § 151 ods. 1 CSP s tým, že žalovaný nijakým spôsobom nerozporoval skutočnosti týkajúce sa postúpenia pohľadávky na žalobcu a taktiež ani skutočnosť, že došlo k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru. Podľa odborného vyjadrenia Národnej banky Slovenska zo dňa 24.07.2014, ktoré bolo predložené Okresnému súdu Vranov nad Topľou pod spisovou značkou 13C/79/2014, ak je úver splatný v splátkach, banka alebo pobočka zahraničnej banky má právo postúpiť postupníkovi celú, teda aj nesplatenú časť pohľadávky z úveru za splnenia zákonných podmienok podľa § 92 ods. 8. Terminologické vymedzenie pohľadávky, ktorú môže banka postúpiť za splnenia uvedených predpokladov ako pohľadávky zodpovedajúcej peňažnému záväzku klienta, predstavuje pohľadávku banky voči klientovi z určitého úverového vzťahu, a teda celú pohľadávku, celú sumu istiny, úrokov z úveru, ako aj iných nárokov, poplatkov a sankcií. V opačnom prípade, respektíve v prípade vymedzenia pohľadávky na účely § 92 ods. 8 Zákona o bankách, len na splátky, ktoré sa už stali splatnými, teda na takzvané dospelé splátky, by sa banka a súčasne aj dlžníci mohli ocitnúť v pozícii, že by dochádzalo k postúpeniu pohľadávky zodpovedajúcej len sume 90 dňového omeškania. Žalobca poukázal na rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 11.05.2021 14CoCsp/52/2020, zo dňa 22.04.2021 11CoCsp/11/2021, zo dňa 06.10.2021 16CoCsp/22/2021, ako aj rozhodnutie Okresného súdu Nitra zo dňa 21.09.2021 č. k. 36Csp/210/2020. Žalovaná pohľadávka je primárne pohľadávkou nebankového subjektu spoločnosti Consumer Finance Holding, ktorej vlastníkom sa stala banka až následne v dôsledku zlúčenia. Zároveň žalobca bol toho názoru, že žalobca postupoval s odbornou starostlivosťou, keď preveril dopytom do Sociálnej poisťovne príjem žalovaného a rovnako nahliadol do úverového registra, zohľadnil životné minimum, a preto postupoval v súlade s Opatrením NBS číslo 10/2017. Žalobca zároveň ospravedlnil svoju neprítomnosť na súdnom pojednávaní a súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti.

11. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinnému ku dňu 24.04.2019, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi

oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka18) musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,
- g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

Podľa § 11 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

Podľa § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac)} ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad)} Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

12. Aktívnu vecnú legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcovi ním uplatnené právo nárok, respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmvania vecnej legitímácie, či už aktívnej existencie tvrdeného práva na strane žalobcu alebo pasívnej existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a to aj v prípade, že žiaden z účastníkov konania ju nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví neznamená, že sa s ňou v konaní nezaoberal. Odvolací súd v Uznesení sp. zn. 20C/111/2023 zo dňa 29.06.2023 uviedol, že ide o nárok žalobcu Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníka, ktorý má hmotnoprávny základ v právnom vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu, ktorým bola Všeobecná úverová banka a.s. a žalovaným spotrebiteľom. Zmluvou o postúpení pohľadávok bola pohľadávka uplatnená v tomto konaní ku dňu postúpenia uvedenou bankou postúpená na žalobcu Intrum Slovakia s.r.o. Za tejto situácie je uplatneným právom právo žalobcu zo spotrebiteľského úveru, ktorého poskytovateľom bola banka, čoho dôsledkom je povinnosť súdu skúmať, či boli splnené podmienky v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

13. Spôsobilým predmetom postúpenia podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočností, že klient banky je napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky, uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cessie.

14. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.10.2021 4Cdo/162/2020, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky číslo 2/2022: „V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.“

15. Napriek písomnej výzve súdu v súlade s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým súd žalobcu vyzval, aby súdu predložil listiny preukazujúce postup podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách s preukázaným doručením výzvy pre postúpenie pohľadávky dlžníkovi, žalobca takúto výzvu súdu nepreukázal. Naopak,

vo svojom písomnom podaní poukázal na úkony právneho predchodcu žalobcu týkajúce sa predžalobnej upomienky a zosplatnenia úveru a rovnako uviedol, že postúpenie pohľadávky nebolo zo strany žalovaného v súlade s § 151 ods. 1 CSP sporované s tým, že žalovaný nijakým spôsobom nerozporoval skutočnosti týkajúce sa postúpenia pohľadávky. Uvedená námietka žalobcu je podľa názoru súdu v celom rozsahu nedôvodná, nakoľko tak, ako to vyplýva z citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 4Cdo/162/2020 splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, pred postúpením pohľadávky vždy zaťažuje iba veriteľa a to aj v prípade, že spotrebiteľ túto skutočnosť nepoprel a nenamietal s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. Výzva v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách zo strany žalobcu súdu nebola predložená, a teda preukázaná.

16. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej banky je upravená v Zákone číslo 483/2001 Z.z. o bankách. Je to osobitná úprava pred všeobecnou úpravou o postúpení pohľadávok podľa § 524 až 530 Občianskeho zákonníka. Zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré museli byť splnené v čase postúpenia pohľadávky, upravoval ku dňu, keď malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Podľa tohto zákonného ustanovenia, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu klienta. Tým nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva. To neplatí, ak súčet všetkých omeškaných omeškaní klienta so splnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. V Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky číslo 8/2018 bol pod číslom R 60/2018 publikovaný judikát so záverom: „Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatným právnym úkonom.“ V súvislosti s ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré normuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky, súd dáva do pozornosti rovnako rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.03.2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017. V zmysle tohto rozhodnutia totiž podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nemôže, je zakázané. Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom.

17. S poukazom na vyššie uvedené žalobe žalobcu nemohlo byť vyhovené už len preto, lebo žalobca nepreukázal zákonné podmienky postúpenia bankovej pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Žalobca totiž súdu napriek písomnej výzve súdu a názoru vysloveného odvolacím súdom nepreukázal relevantne písomnú výzvu banky tak, ako ju cituje § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Takouto výzvou nemôže byť podľa názoru súdu predžalobná upomienka predchodcu zo dňa 26.09.2019. Uvedené výzvy ani účelom nie sú výzvami ani obsahom podľa § 92 Zákona o bankách, ide len o upozornenie žalovanému na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru a oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Teda ide o úkony, ktoré vyžaduje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na to, aby bolo možné úver predčasne zosplatiť. Predžalobná upomienka ani oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru majú iba náležitosti podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a nemajú náležitosť písomnej výzvy banky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, čo je logické, keďže sledovalo sa týmito úkonmi niečo úplne iné ako výzva súvislosti s postúpením pohľadávky, ku ktorému malo dôjsť až po troch rokoch od tejto predžalobnej upomienky. Podľa názoru súdu účelom zákona bolo po výzve banky poskytnúť klientovi 90 dňovú ochrannú lehotu, v rámci ktorej môže zvrátiť cessiu pohľadávky banky tým, že ešte pred postúpením uhradí omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva s výnimkou prípadu, kedy by išlo o takpovediac notorického neplatiča, ktorého omeškania by súhrnne nepresiahlo jeden rok. Ak by zákonodarca nad daným vyjadrením § 92 ods. 8 Zákona o bankách nezamýšľal poskytnutie 90 dňovej ochrannej lehoty klientovi banky na zvrátenie postúpenia pohľadávky, potom by druhá veta predmetného ustanovenia nedávala zmysel. Preto výzvou v zmysle tohto ustanovenia nemôže byť akákoľvek predžalobná upomienka uskutočnená kedykoľvek v priebehu trvania úverového vzťahu. Jednalo sa o predžalobnú upomienku zo septembra 2019, takmer 3 roky pred postúpením pohľadávky. V tomto prípade musí ísť o výzvu na úhradu splatnej pohľadávky,

ktorú následne možno postúpiť. Keďže cieľom zákonodarcu bola ochrana spotrebiteľa a poskytnutie mu poslednej možnosti úhrady dlhu a tak odvrátenie postúpenia pohľadávky mimo bankový dohľad, potom absolútne nemôže obstať výklad, ktorý by za výzvu považoval akúkoľvek upomienku či výzvu aj spreď niekoľkých rokov a aj len vo vzťahu k určitej splátke či splátkam. Osobitná samostatná úprava § 92 ods. 8 Zákona o bankách by inak bola úplne zbytočná, keďže splatnej pohľadávke takmer vždy predchádzala nejaká výzva na plnenie či upozornenie. Ako súdna prax už opakovane konštatovala za písomnú výzvu banky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno považovať ani oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. O to menej by za takúto výzvu bolo možné považovať ešte len upozornenie na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Súd dáva do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Csp/47/2020, ktorý uviedol: „Žalobca považoval za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách výzvu zo dňa 19.01.2016, ktorou právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na predčasné zosplatnenie úveru. Doručenie predmetnej výzvy nebolo sporné. Obsahom spisu síce je oznámenie veriteľa zo dňa 19.01.2016, ktoré bolo žalovanému doručené 27.01.2016, túto však nemožno považovať za výzvu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nakoľko táto neobsahuje upozornenie na omeškanie tej-ktorej splátky a neobsahuje poučenie o možnosti postúpenia pohľadávky. Ide o jednostranný právny úkon, ktorým je vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru.“ Žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky, a to nepreukázal žiadnu písomnú výzvu banky podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách a jej riadne doručenie žalovanému, preto nemožno mať pohľadávku na žalobcu za postúpenú platne. Žaloba tak musela byť zamietnutá bez ďalšieho, keďže žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu.

18. Súd považuje za dôvodný aj názor odvolacieho súdu o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru. Odvolací súd konštatoval, že žalobca overoval a zisťoval len príjem žalobcu cez predložené potvrdenie zo Sociálnej poisťovne, hoci jeho povinnosťou bolo zisťovať nielen príjem, ale aj výdavky, a to nielen z úverových registrov. Odvolací súd v bode 32. svojho odôvodnenia uviedol, že sa mu javí, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a tieto svoje povinnosti hrubo porušil. Uvedený právny názor vyjadrený v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu korešponduje plne s výpoveďou žalovaného na pojednávaní dňa 11.10.2023. V samotnej zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatváral žalovaný s právnym predchodcom žalobcu zo dňa 24.04.2019 vyplýva počet vyživovaných osôb 0, výška vyživovacej povinnosti 0, počet nezaopatrených detí 0, čo nekorešponduje s odpoveďou na lustráciu v registri obyvateľov, z obsahu ktorej vyplýva, že v roku 2018 mal žalovaný už jedno dieťa, K. B., ktorú uviedol aj vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 11.10.2023. Rovnako jeho manželka bola na materskej dovolenke práve s touto dcérou. Žalovaný mal nevyhnutné mesačné výdavky spojené s bývaním, a teda údaj v bode 2. zmluvy o spotrebiteľskom úvere, že jeho mesačné finančné výdavky sú 0, sa nezakladajú na pravde, keďže podľa tvrdení žalovaného zarábal 500 až 550 Eur v čistom, pričom polovicu tohto svojho príjmu odvádzal svojej matke, keďže bývali u nej. Zároveň mal výdavky spojené s potravinami a hygienou. Žalovaný súdu uviedol, že stav, počet nezaopatrených detí jasne veriteľovi deklaroval a jasne deklaroval aj svoje nevyhnutné mesačné výdavky, pričom jeho výpoveď sa následne neprejavila v písomnej zmluve o spotrebiteľskom úvere v časti nevyhnutných mesačných výdavkoch. Avšak súd zdôrazňuje, že nemal za preukázané splnenie zákonných ustanovení podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, teda aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu na podanie predmetnej žaloby, a práve z tohto dôvodu bola žaloba žalobcu ako nedôvodná zamietnutá. Pre späťvzatie žalobného návrhu žalobcom v časti o zaplatenie sumy 90 Eur, ako aj nákladov na vymáhanie pohľadávky v sume 87,48 Eur so súhlasom žalovaného na pojednávaní dňa 11.10.2023, súd konanie v tejto časti postupom podľa § 144 a 145 CSP zastavil.

19. O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP žalobca bol neúspešný, nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému súd náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu z obsahu spisu žiadne trovy konania nevyplývajú.

Poučenie:

7Csp/99/2022

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej

veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.